

บทที่ 1

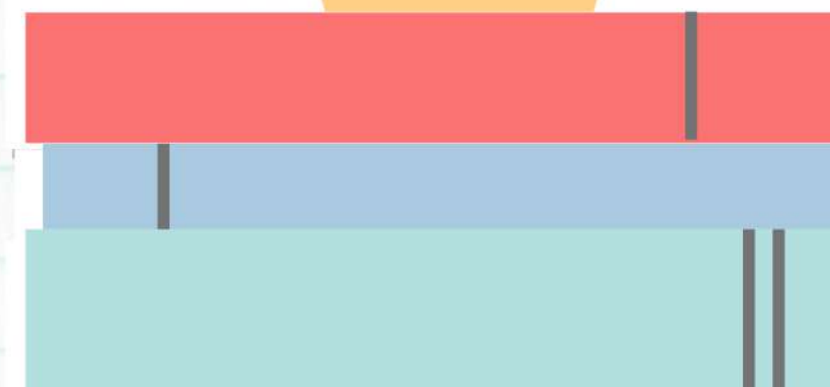
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

อาจารย์ผู้สอน อาจารย์วรานิษฐ์ พุทธโรจน์รังษี

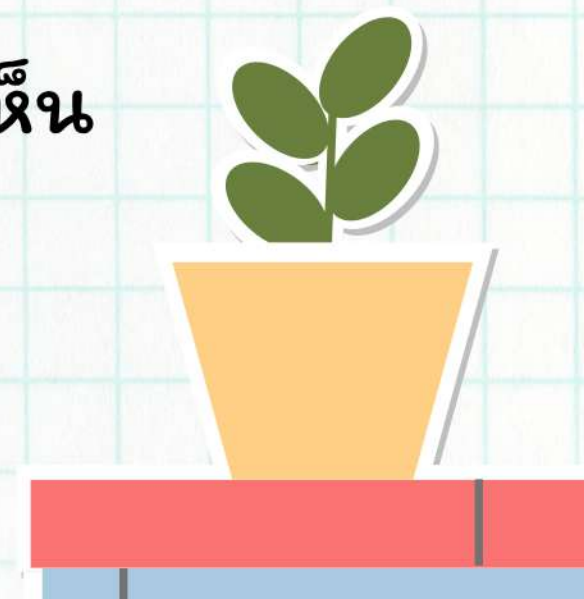
ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ หมายถึงแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล
ซึ่งเป็นลักษณะเอกลักษณ์ที่แสดงออกทั้งด้านความ
คิด ความรู้สึก ความสนใจ สติปัญญา รวมทั้งทาง
ด้านสรีระ

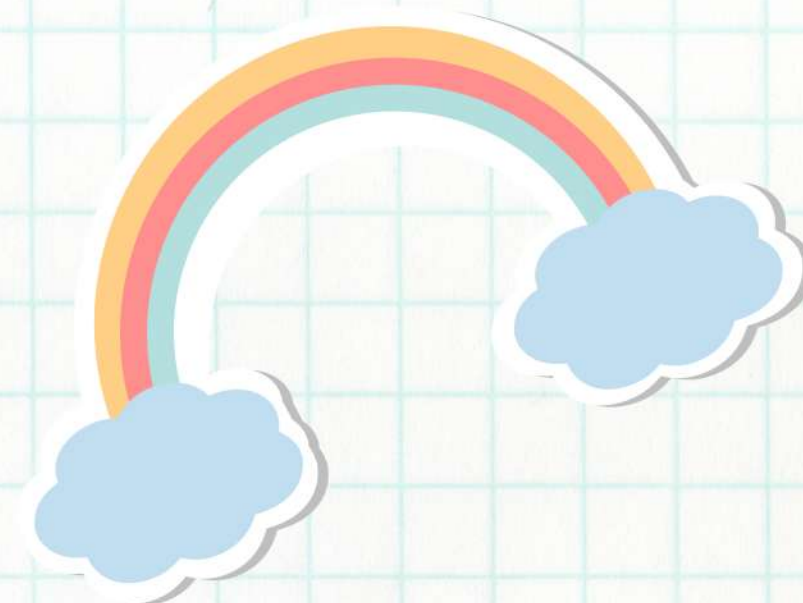
ความหมายของบุคลิกภาพ (ต่อ)

บุคลิกภาพ คือสิ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว บุคลิกภาพจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และความพยายามที่จะปรับปรุงบุคลิกภาพของแต่ละคน ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีย่อมได้เปรียบเป็นที่ต้องตาต้องใจแก่ผู้พบเห็น ตลอดจนมักจะประสบผลสำเร็จในการสมัครเข้าทำงานและการประกอบอาชีพ บุคลิกภาพเป็นเรื่องของภาพรวมที่ตัวเราแสดงออกไป ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว โดยมีบุคคลอื่นมองอยู่หรือรู้สึกกับสิ่งที่เราแสดงออก จึงต้องมีการระมัดระวังและเสริมเติมแต่งให้บุคลิกภาพของเรายิ่งน่ามอง และเป็นที่ประทับใจของคนรอบตัวและผู้พบเห็น

ความหมายของบุคลิกภาพ (ต่อ)

ดังนั้น การที่บุคคลจะได้รับการยอมรับนับถือ การสนับสนุนความ
ไว้วางใจและความประทับใจจากผู้อื่น ควรแสดงบุคลิกภาพที่ดี
และเหมาะสมให้ผู้อื่นเห็น ซึ่งประกอบไปด้วยรอยยิ้มที่อบอุ่น
จิตวิทยาที่ดี อารมณ์คงที่ คำพูดที่จริงใจ การยืน การเดิน การนั่ง
การวางท่าที่ให้อดูเป็นธรรมชาติ เพราะบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อ
ความรู้สึกของผู้ที่พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

การมีบุคลิกภาพที่ดีจะทำให้บุคคลมีลักษณะสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ เช่น การมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ในสภาพความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง การแสดงอารมณ์จะอยู่ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคมได้ดี มีความรัก และความผูกพันต่อผู้อื่น มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทางการแสดงออกของตนต่อผู้อื่นได้ดี บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งในด้านของการดำเนินชีวิต การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การปฏิบัติหน้าที่การทำงาน การเข้าสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคคล การมีบุคลิกภาพที่ดีทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ ดังนี้

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

1

ความมั่นใจ (Confident) ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีจะทำให้รู้สึกมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก และกล้าที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการแสดงออกที่ดีทำให้ผู้พบเห็นให้ความสนใจซึ่งนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลผู้นั้น เช่น กรกนกมีบุคลิกภาพที่ดี เมื่อได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอผลงาน ก็สามารถนำเสนอผลงานได้ดี เพราะมีความมั่นใจ และกล้าแสดงออก

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

2

ความสำเร็จ (Success) บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถสร้างความเชื่อถือศรัทธา ประกอบกับความเชื่อมั่นในตนเอง จึงสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความศรัทธาให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือ ทำให้ได้รับความสะดวกพร้อมเพรียงและปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดี

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

- 3 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self confident) ผู้ที่มีบุคลิกภาพดี จะมีลักษณะเฉพาะตัว และเป็น ตัวของตัวเอง สามารถแสดงออกได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น เมื่อ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

4

การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะมองเห็น และยอมรับในความแตกต่างของบุคคลว่า คนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านรูปร่างและสติปัญญา จึงทำให้ผู้พบเห็นยอมรับและแยกความแตกต่างของบุคคลได้ ช่วยให้สามารถรู้จักและเข้าใจบุคคลแต่ละคนได้ดีขึ้น

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

5

การปรับตัว (Adaptation) ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี
จะมองเห็น และยอมรับในความแตกต่างระหว่าง
บุคคลจึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและ
สถานการณ์ได้

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

6

การยอมรับของกลุ่ม (Acceptance) บุคคลที่มีบุคลิกภาพดีย่อมเป็นที่ต้องตาต้องใจ นิยมชมชอบศรัทธาเชื่อมั่น และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป็นอย่างดี ทำให้รู้สึกพอใจ ยินดี และมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ เสริมสร้างให้ประสบความสำเร็จทั้งส่วนตนและองค์กร

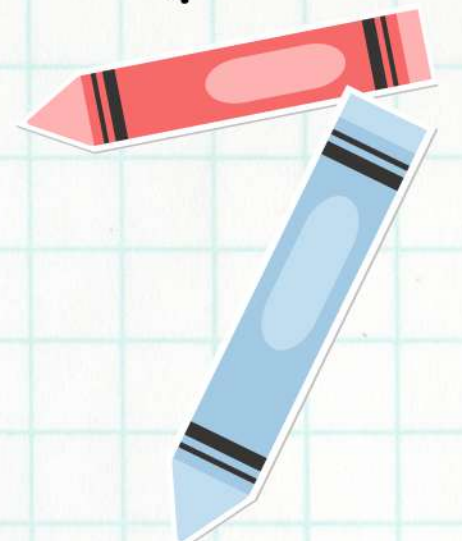

องค์ประกอบและโครงสร้างของบุคลิกภาพ

องค์ประกอบและโครงสร้างของบุคลิกภาพ หมายถึง สิ่งที่มาประกอบเข้ากันจนกลายเป็นตัวบุคคลนั้น โดยส่วนรวมทำให้แตกต่างกันไปจากบุคคลอื่น องค์ประกอบของบุคลิกภาพของบุคคล ไม่ได้มีมาตั้งแต่เกิดเพียงอย่างเดียว หากแต่บางสิ่งบางอย่างได้มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างไม่ได้วันจบสิ้น จึงเห็นได้ว่าบุคลิกภาพของคนมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนบุคลิกภาพได้แก่

- องค์ประกอบทางด้านร่างกาย
- ด้านอารมณ์
- สติปัญญา
- และด้านสังคม

ซึ่งได้มาโดยการสร้างสมจากอิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และความพยายามที่จะปรับปรุงบุคลิกภาพของแต่ละคน

องค์ประกอบและโครงสร้างของบุคลิกภาพ มีดังนี้

1. อิทธิพลจากพันธุกรรม หมายถึง สิ่งที่เป็นลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากสิ่งมีชีวิตรุ่นก่อนหน้า โดยสามารถถ่ายทอดส่งต่อจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ หรือเรียกว่า พันธุกรรม ซึ่งพันธุกรรมถือเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิด ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันเบื้องต้น และเป็นเงื่อนไขกำหนดทิศทาง และขอบเขตของการพัฒนาบุคลิกภาพระดับหนึ่ง

องค์ประกอบและโครงสร้างของบุคลิกภาพ มีดังนี้

2. บุคลิกภาพที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม
สิ่งแวดล้อมคือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวบุคคล
เป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิต เช่น ญาติพี่น้อง และสิ่งไม่มีชีวิต
เช่น วัฒนธรรม การศึกษาสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนด
ขอบเขตของการพัฒนาของบุคคล

เด็กที่เกิดในครอบครัวที่มีฐานะดี ได้รับการอบรมที่ดี
มีอาหารการกินที่ดี ก็จะได้มีการพัฒนาและเติบโต
เป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้ ในทางตรงกันข้ามเด็กที่เกิดมาใน
ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นหรือขาดการอบรมสั่งสอน
ที่ถูกต้อง เด็กก็จะเติบโตในแบบที่แตกต่างไป

องค์ประกอบและโครงสร้างของบุคลิกภาพ มีดังนี้

อาจกล่าวได้ว่า เมื่อมนุษย์อยู่ในครรภ์มารดา เหมือนกับการเพาะเมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ย่อมต้องการดิน ต้องการน้ำ และต้องการปุ๋ย เมื่อเมล็ดพันธุ์เติบโตในดินที่ต่างกัน ได้รับน้ำและปุ๋ยที่ต่างกัน ก็ย่อมเติบโตมาต่างกัน แม้กระทั่งเด็กแฝดที่เกิดมาในครรภ์มารดาเดียวกัน มีลักษณะทางพันธุกรรมที่เหมือนกัน จึงกล่าวได้ว่า สิ่งแวดล้อมเข้ามามีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล

ประเภทของบุคลิกภาพ

นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักมนุษยสัมพันธ์ ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพ ดังนี้

บุคลิกภาพภายนอก

- 1.1 รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ รูปร่าง ได้แก่ อ้วน ผอม เตี้ย สูง หน้าตานั่นรวมไปถึงการแสดงออกทางสีหน้าด้วย เช่น ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ใบหน้าบึ้งตึง ผิวพรรณ ได้แก่ ผิวขาว ผิวดำ ผิวดำแดง ผิวสีแทน เป็นต้น
- 1.2 การพูดจาและน้ำเสียง การแสดงออกทางวาจา เช่น พูดจาสุภาพนุ่มนวล พูดขัดถ้อยขัดคำ พูดไม่ชัด บางคนเสียงเบา หรือบางคนเสียงดัง เป็นต้น
- 1.3 การแต่งกาย บางคนแต่งกายเรียบร้อย ประณีต ทันสมัย เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะ บางคนมักแต่งกายด้วยสีฉูดฉาด เป็นต้น
- 1.4 กิริยาท่าทาง การแสดงออกทางอากัปกิริยา ท่าทางการยืน เดิน นั่ง การพูด การมอง การทำงาน เป็นต้น

บุคลิกภาพภายนอก

ประเภทของบุคลิกภาพ

นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักมนุษยสัมพันธ์ ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพ ดังนี้

บุคลิกภาพภายใน

เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ เป็นเรื่องที่ต้องสังเกต เช่น ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความกระตือรือร้น ความรอบรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตและมองเห็นได้ยากมาก ซึ่งบางคนอาจแสดงว่าเป็นคนที่มีจิตใจดี แต่แท้ที่จริงแล้วอาจเป็นคนใจร้าย ดังกล่าวที่ว่า “จิตมนุษย์นี้ไซร้ยากแท้หยั่งถึง”

บุคลิกภาพภายใน

ความคิด

ความมั่นใจ

ทัศนคติ
ต่อตัวเอง
/คนรอบข้าง

ประเภทของบุคลิกลักษณะ

ทั้งบุคลิกลักษณะภายนอกและภายใน ครบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. อุปนิสัย (Character)

หมายถึง การแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำ
ของบุคคลที่ทำอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ จนเกิด
เป็นนิสัย เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม
ความเมตตากรุณา ความโอบอ้อมอารี เป็นต้น

ประเภทของบุคลิกภาพ

ทั้งบุคลิกภาพภายนอกและภายใน ครบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2. อารมณ์ (Temperate)

หมายถึง กิริยาที่แสดงออกพร้อมอารมณ์ เช่น ความสุขุม เยือกเย็น
ความอดทน ความโกรธ เป็นต้น

ประเภทของบุคลิกภาพ

ทั้งบุคลิกภาพภายนอกและภายใน ครอบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

3. ความสามารถ (Ability)

หมายถึง สิ่งที่มีอยู่เฉพาะในตัวบุคคลและพร้อมที่จะแสดงออกได้ เมื่อต้องการหรือโอกาส เช่น ระดับเชาวน์ปัญญา การคิดคำนวณเก่ง การร้องเพลงไพเราะ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การกล้าตัดสินใจ เป็นต้น

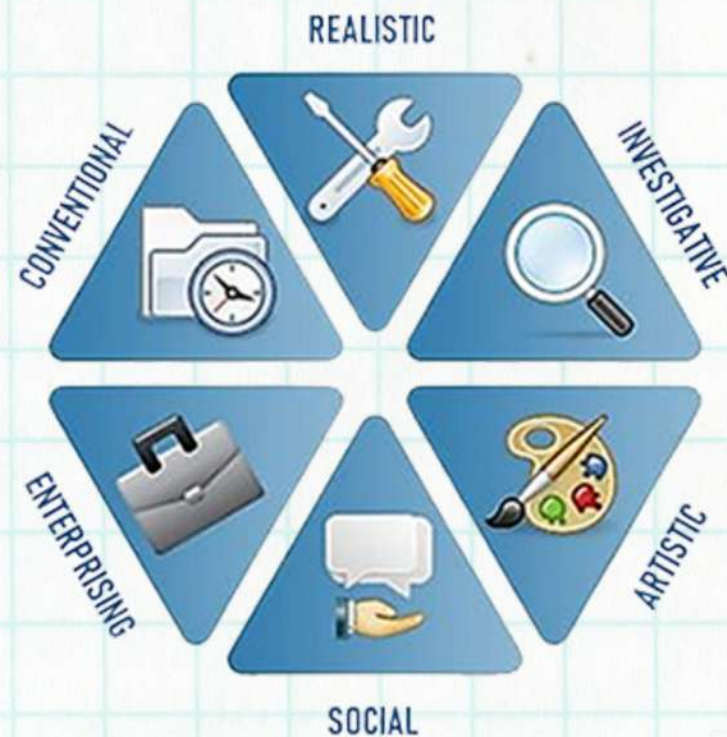

ประเภทของบุคลิกภาพ

ทั้งบุคลิกภาพภายนอกและภายใน ครอบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4. ความสนใจ (Interest)

หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงแนวโน้มที่จะเข้าหาสิ่งเร้านั้น ๆ ของแต่ละบุคคล เช่น
การไปชมรายการฟุตบอล แสดงถึงความสนใจในกีฬาฟุตบอล
การไปชมคอนเสิร์ต แสดงถึงความสนใจด้านดนตรี เป็นต้น

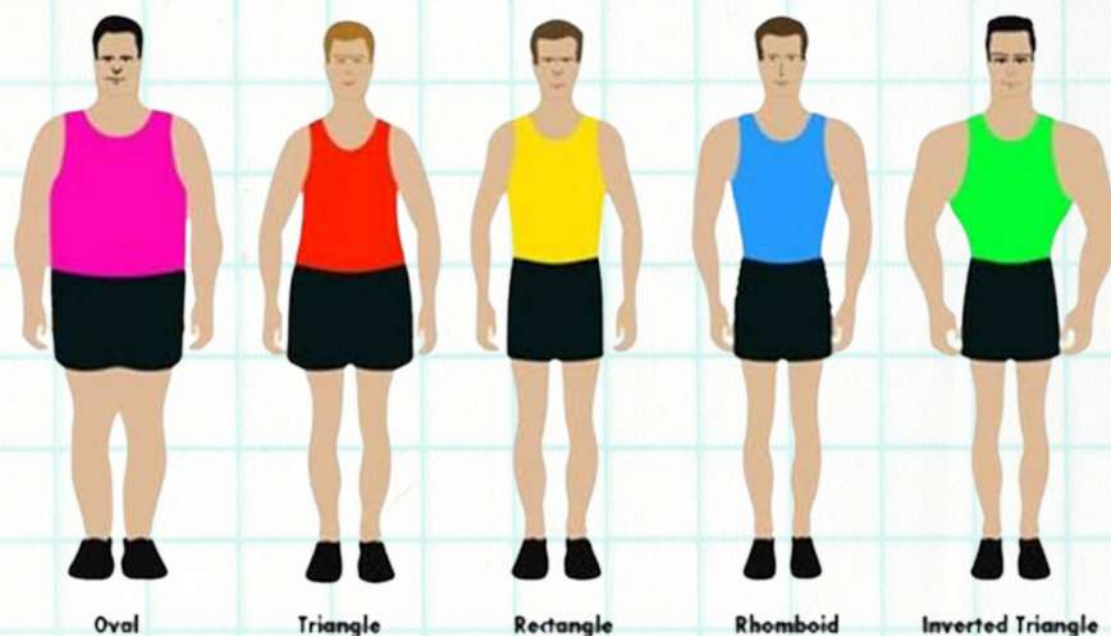

ประเภทของบุคลิกภาพ

ทั้งบุคลิกภาพภายนอกและภายใน ครบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

5. สุขภาพร่างกายหรือโครงสร้างทางร่างกาย (Physical construction)

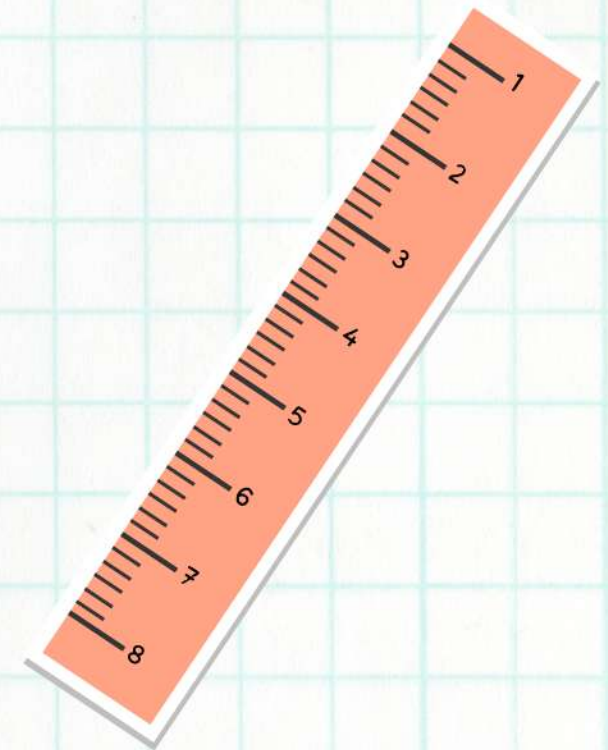
หมายถึง ลักษณะภายนอกของบุคคลที่มองเห็นได้ง่าย
เช่น สูง เตี้ย ผอม อ้วน เป็นต้น

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี

1

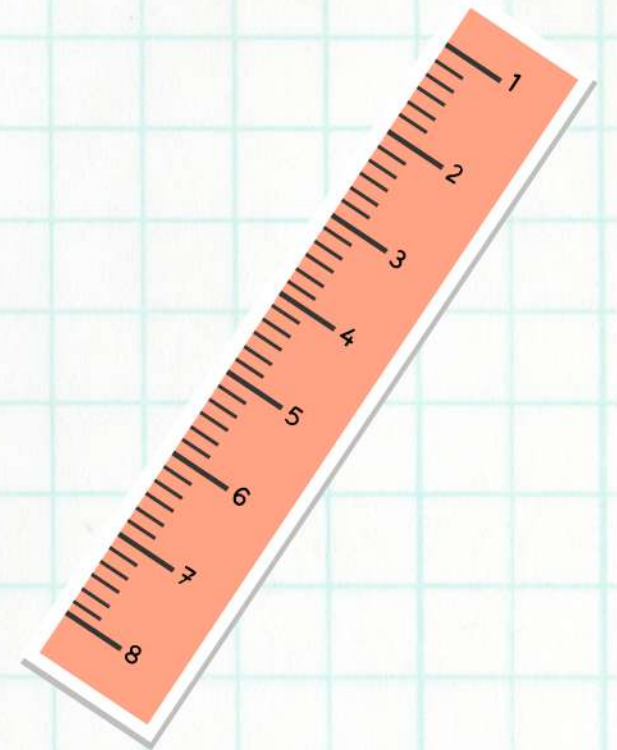
ท่าทางสง่างามมี
ลักษณะท่าทางที่ดี
มีลักษณะทาง
ร่างกายสง่า
กระฉับกระเฉง
คล่องแคล่วว่องไว

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี

2

เป็นตัวของตัวเองกล้าตัดสินใจ กล้าคิด
ไม่คอยแต่จะพึ่งพาผู้อื่น รู้จักช่วยเหลือ
ตัวเองเมื่อเกิดสถานการณ์คับขัน กล้า
พูดความจริงกล้ายอมรับความจริง ยึด
ได้เมื่อมีภัยมา กล้าเผชิญความจริงและ
เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี

3

มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็น
คนขี้อายเป็นคนที่มีความสามารถ
ตัดสินใจได้อย่างฉับพลันไม่มี
จิตใจเรรวน สิ่งเหล่านี้จะทำให้มี
ลักษณะของความเป็นผู้นำเป็นที่
เชื่อถือและไว้วางใจของผู้อื่น

ถาม - ตอบ

